
Dermot Bolger

JEROMOS PASSIÓJA

I. felvonás 6. jelenet

(London: Methuen, 1999. pp. 33–40)

JEROMOS: *(Újra belép a lakásba, óvatosan, mintha erőt gyűjtene. Papírzacskóba csomagolt palack van a zsebében és spiccesnek néz ki. Csendben végigszemléli a szobát, aztán az oldalról jövő zaj hatására arrafelé néz és látja, amint Klára előbukkan.)*

KLÁRA: Na végre megjöttél. Penny telefonált a kórházból. Lebeszéltem arról, hogy hívja a rendőrséget, de nem tudom meddig áll ennek ellen. Hol voltál?

JEROMOS: Gyerekkorom óta nem gyalogoltam ennyit. Mennyi mindent lát az ember, amikor csak úgy cél nélkül járkal. A baleseti osztályon az emberek birkatürelemmel várakoznak; a kórházi feljárón egy ember nyíltan zokog; a bejáratnál kábítószeresek vacogva várnak a gyógyszerükre. Az üvegajtók maguktól kinyílnak – én meg az a négyéves kislány félóra hosszat csak ültünk és néztük őket.

KLÁRA: Hogy mit csináltál?

JEROMOS: Kivettem egy napot az életemből. Olyan szörnyű ez?

KLÁRA: Igen. Az, mert ma reggel nem tudtam, mi történik, amikor egyedül próbáltam meg Alex kérésére eladni azt a bódét a Silverskinnek. Az, mert a te helyedet kellett elfoglalnom mellette az üzleti tárgyalás során. Az, mert Penny teljesen kivan. A fél napot vele töltöttem, a mobilodon próbáltalak hívni, s a telefont lestem.

JEROMOS: Mióta vagy itt?

KLÁRA: Éjfél óta.

JEROMOS: *(Körülnéz.)* Érezted itt valaminek a jelenlétét, láttál itt valakit?

KLÁRA: Sosem lett volna szabad kokaint adnom neked. Hibáztam.

JEROMOS: Semmi közöd ahhoz, ami velem történik.

KLÁRA: Nem voltál a droghoz szokva.

JEROMOS: Mit mondott neked Penny?

KLÁRA: Hogy valaki megsebezte a kezedet. Úgy gondolja bajban vagy. *(Ütés hangja.)* Tényleg bajban vagy?

JEROMOS: Nagy bajban.

KLÁRA: Mennyi az adósságod?

JEROMOS: Semennyi.

KLÁRA: Akkor ki támadott rád? Járkáltál itt az épületblokkok körül, miután elmentem? Tudod mennyire veszélyes...

JEROMOS: Minden itt benn történt. Álmomban hathüvelyknyi szögeket vertem át a tenyeremen.

KLÁRA: A feleségednek hazudj majd, Jeromos. Most velem beszélsz.

JEROMOS: Akkor te fogod megmagyarázni, Klára. Te jártál itt utoljára. Nem tette ezt velem senki. Senki elől nem futok, senkitől nem félek. *(Ütés hangja.)* Annyi az egész, hogy három órába került, míg egy üveg pia bátorságot adott ahhoz, hogy ismét feljöjjek ide.

KLÁRA: A kokain jól kibánt veled. Ettél valamit?

JEROMOS: Böjtölök.

KLÁRA: *(Nevet, majd észreveszi, hogy a férfi komolyan gondolta.)*

KLÁRA: Miért?

JEROMOS: A lelkemért. Vagy a fiúéért. Akinek a lelkéért az ember böjtöl, amikor Jézust játszik.

KLÁRA: Te meg Alex pénzt mostatok, erről van szó?

JEROMOS: Én csak reklámversikéket írok.

KLÁRA: Nem versikéknek hívjuk őket.

JEROMOS: Olyanok, mint a versikék, a fejekben kavarnak. Valószínűtlen dallamok valószínűtlen életek számára. Szükségem van arra, hogy higgy nekem. Valami behatolt a vérkeringésembe múlt éjjel. Most is itt van, a szívem körül lüktet.

KLÁRA: A kokain.

JEROMOS: Isten.

KLÁRA: Mi?

JEROMOS: Vagy az ördög vagy valamiféle megnyilatkozás, amit nem értek, de aminek nem kellene ott lennie. Az Istennek olyannak kellene lennie, mint a kanyarónak, rövid lefolyású gyermekkori betegségnek, amit nem lehet kétszer elkapni. A fekete-fehér tévével együtt az Isten is kivonult. De nem érzed itt magad körül? Valami jó vagy ördögi, vagy mindkettő. Valami ebben a lakásban, ami néz bennünket.

KLÁRA: Jeromos, halgass ide...

JEROMOS: Te hallgass énrám. Egész nap megpróbáltam elbújni, messze menekülni ettől a helytől de a lábam visszahozott.

KLÁRA: *(Nyugtató próbálja.)* Az idegeid felmondták a szolgálatot. Nincs ebben semmi szégyellnivaló. Segítséget tudunk hívni.

JEROMOS: Lehet, hogy csak éppen megőrülök? Hát nem lenne csodálatos?

KLÁRA: Sokat dolgozol, s még ha te meg Alex nem is veszitek észre, az üzlet nem nagyon megy. Ha nincs előrelépés gyorsan mennek a dolgok visszafelé. Ennek a nyomása ért el téged, s talán másféle nyomás is. Gyere haza. Penny vár.

JEROMOS: Nem tudok szembenézni vele. Láttam itt fenn a világosságot. Tudtam, hogy te lehetsz itt, de csak ültem egy falnál és ittam. Félttem a kísértetektől, ha nem lennél itt, és félttem a nevetségessé válástól, ha itt vagy.

KLÁRA: Egyszerűen csak nem vagy jól. Nincs itt semmi.

JEROMOS: *(Borzong.)* Csak ezt érzed? Vagyis semmit? Az ő fájdalma körülvesz, mint a jégtábla.

KLÁRA: Kinek a fájdalma?

JEROMOS: A fiúé, aki megtámadott engem. A kékkabátos fiúé.

KLÁRA: Félrebeszélsz, Jeromos.

JEROMOS: Még mindig itt van, bezárva ide. Nem találja az utat Krisztushoz.

KLÁRA: Elég ebből. *(Kezébe veszi a telefont.)* Fel kell hívnunk Pennyt. Tudod, hogy sosem akarod őt megbántani.

JEROMOS: Hogy tudok a kérdéseire válaszolni, amikor a válaszoknak nincs értelme? *(Körülnéz, félig-meddig a saját világába merülten.)* Nem érzed, milyen hideg lett ez a szoba?

KLÁRA: *(Kicsit ijedten.)* Gyere innen. Vigyázni akarok rád.

JEROMOS: *(Hidegen, próbálva visszanyerni az önuralmát.)* Nem kell rám vigyázni. Ha nem érzel semmit, akkor menj el.

KLÁRA: Nem maradhatsz itt. Nézd meg a kezedet.

JEROMOS: Egész nap győzködni próbáltam magamat, hogy őrült vagyok, de olyan tisztán látom a dolgokat, mint gyerekkorom óta még soha. *(A lányra néz.)* Igyál velem egyet.

KLÁRA: Nem.

JEROMOS: De, meg gyújtsál is rá. Találsz poharat abban a rekeszben. *(Klára vonakodva odamegy és elővesz egy poharat, miközben Jeromos leül.)*

JEROMOS: *(Mintegy magának.)* Hogy jutottam oda, hogy itt ülök?

KLÁRA: *(Tartja a poharát és a férfi vizskit tölt bele. A lány távolabb ül le, miközben a másik az üvegből húz egyet.)*

JEROMOS: *(Csilingelő, monoton hangon.)*

Vegyen tőlünk autót,

Igazán nem drágák,

Próbáljon ki egy csajt

A kéttonnás dzsip hátán.

KLÁRA: Fejezd be az öncsúfolást!

JEROMOS: Minden, amit csak csináltam évekig, látszat volt. Carlow-ban valaki voltam, még akkor is, ha a faterom ivott. Kiríttam a kifényesedett, korpás öltönyt viselő bugrisok közül. Cél volt előttem. Más anyák hagy akarjanak papot a fiukból. Legyen belőlük püspök az apjuk kedvéért, az anyám nem törődött ezzel, hiszen már két apáca volt a családban. A többi fiúból viszont nem lesz építész, gondoltuk. Emlékszem, egyszer, amikor befejeztem a tanulást a kertben álltam és lenéztem a város fényeire. Tizenkét éves voltam és tudtam, lesz belőlem valaki. *(Ismét mélyet húz az üvegből.)* De mikor múlt ez el? Fater orgonált a székesegyházban, elejtette a kottákat, lihegett, anyámnak kellett kijózanítania és megborotválnia. Annyira szégyelltem magam miatta, mégis mindig azt próbáltam elérni, hogy büszke legyen rám. *(A lányra néz.)* Zavarosan beszélek, ugye?

KLÁRA: Nem vagy jól, Jeromos.

JEROMOS: Apa beszélt így félre, magában motyogva az aggok házában, amikor haldoklott. Zavarba ejtett, hogy imafosztlányokat mormol. Nem tudta elfogadni, ami mindnyájunkra vár, akkor sem mikor a nővérek már megfékeztek a fájdalmat? Hol tudatánál volt, hol nem. Egyszer felébredt, intett az ujjával. Azt hittem arra kér, térdeljek le. Megtettem volna, ha akarja. Nem voltam holmi beképzelt, csökönyös dublini hólyag. *(Haldokló apja hangján.)* 'Olyan büszke vagyok rád fiam, mindarra, amit majd csinálni fogsz.' *(Saját hangján.)* Odaadtam volna a jobb kezemet, csak-hogy megkíméljem egy másodpercre is attól a fájdalomtól. Ne kérdezd miért, de szerettem ezt az emberi roncsot, aki egész életében a Fox-féle mentolos cukorkához hasonló illatú szeretett volna lenni.

KLÁRA: Anyám is meghalt. Ismerem, milyen ez.

JEROMOS: *(A lányra néz.)* Nem tudsz rólam semmit, semmit.

KLÁRA: Tudom, hogy logikus bűnösnek éreznünk magunkat még évek múltán is.

JEROMOS: Mi köze a logikának bármihez is? Ezt magyarázd meg a logikáddal. *(Egyik kezével leszedi a másiktól a kötést.)* Mondd meg, elég neurotikus vagyok-e ahhoz, hogy ezt okozzam magamnak. *(Klára ránéz a tenyerére és visszaretten.)* Érintsd meg!

KLÁRA: *(Rémülten.)* Nem.

JEROMOS: A seb elég nyílt ahhoz, hogy beletedd az ujjadat.

KLÁRA: *(Undorodva.)* Ez egy gennyesedő seb. Undorító.

JEROMOS: Szeretkeztünk szállodai ágyakban, Penny ágyában azon a hétfőgén, amikor elutazott, az irodabeli írósztalomon, amikor Alex éppen nem volt ott. Bevetted a péniszemet a szádba, lenyelted, ami kijött belőle. Nem tudod arra rávenni magad, hogy egy ujjadat rátedd erre a sebre?

KLÁRA: A vér látványától rosszul vagyok. Nem tudom, mi történik, de ismerek orvosokat. Segítségre van szükséged, Jeromos.

JEROMOS: El kell hinned, ami a szemed előtt van.

KLÁRA: Talán nem bírtad tovább, hogy titkolóznunk kell. Talán ezért csonkítottad meg magad és most félsz hazamenni. De sosem kellett választanod. Sosem kértem tőled, hogy hagyd ott Pennyt.

JEROMOS: Hogy a kecske is jóllakjon, meg a káposzta is megmaradjon, nemde? Mi van, ha az Isten más szabályok szerint játszik?

KLÁRA: Nincs Isten, csak bűn. Csalódások vannak és gyógyszerek, amiktől elmúlnak.

JEROMOS: Mondd meg Pennynek, jól vagyok, csak időre van szükségem, hogy elrendezzem a dolgokat.

KLÁRA: *(Odatartja a mobiltelefonját.)* Mondd meg neki te magad!

JEROMOS: *(Ütés hangja.)* Nagyon szégyellem magam.

KLÁRA: *(Leengedi a telefont.)* És Alex, vele mi legyen?

JEROMOS: Baszd meg Alexet, ha még nem tetted volna meg!

KLÁRA: *(Mélyen sértve.)* Szemét.

JEROMOS: *(Bocsánatkérően.)* Sajnálom. Ezt nem kellett volna.

KLÁRA: Vicces, hogy az Isten és a kétszínűség mindig együtt járnak.

JEROMOS: Őszintén beszélek. Az utóbbi években a nevem után betűket lehetett volna kitenni, akárcsak a mágiszterfokozatnál, a kétszínűség jelölésére. De még én sem tudok egészen elmenni rajtad. Megpróbáltál közel férkőzni Pennyhez, süteményeket hoztál a vacsorapartijainkra, sosem értettem, miért. A kapcsolatunk pedig csak a szexről szólt, nem igaz?

KLÁRA: Ha a testemmel akartam volna feljebb jutni, miért fecsérelnem volna rád az időmet? Évek óta egy liftben vagy beragadva, emeletek között, s félsz megmozdulni.

JEROMOS: Miért fecsérelned hát rám az idődet?

KLÁRA: Talán, mert tetszik a liftben szeretkezés. Talán több is történik, ha nem zártál volna ki minden mást.

JEROMOS: Nyílt voltam veled.

KLÁRA: Zárva voltál, még magad előtt is. Megnézted már valaha is az ujjperceidet? Fehérek attól, ahogyan igyekszel mindent megragadni. Nem a stigma, hanem a neurózis az, amivel nem tudsz szembenézni. *(Körülnéz.)* Nincsenek itt ördögök vagy angyalok, hanem csak a piac aljához tartozó ügyfelek, akik mindössze a szeletelt kenyér vagy a gabonapehely reklámozását rendelik meg tőletek. Nem tudtál a kokainnal megbirkózni és talán velem sem tudtál bánni, azzal mármint, hogy semmit sem akartam

tőled. Sem lekötelezettséget, sem kedvezményeket. De mindig szükséged volt arra, hogy másoknak legyen rád szükségük. Nézd csak meg magadat, kifestettél egy lakást a testvéred gyerekeinek. Valamikor nevettem rajtad, mert olyan voltál, mint egy fiú, aki próbál felnőni. De nem tudtál a szabadsággal sem bánni. Megbolondultál Jeromos, a nagyság téveszméjébe öltözött eleven kudarccá váltál.

JEROMOS: Menned kellene.

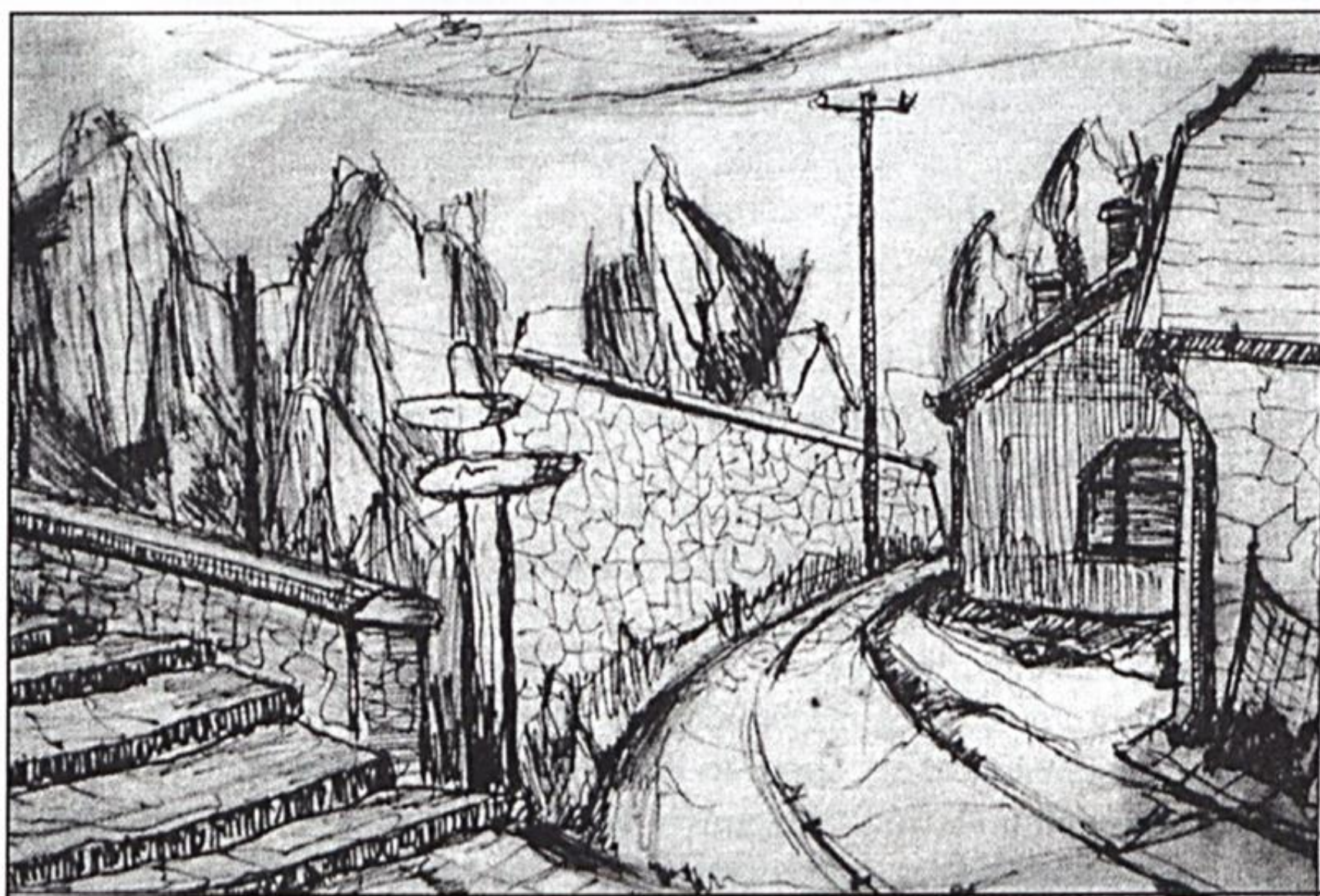
KLÁRA: Gyere velem. Még ha van is itt szellem, mi köze hozzád?

JEROMOS: Nem tudom. De nem megyek el innen, amíg nem járok ennek a végére.

KLÁRA: Részeg vagy. Megmondom Pennynek, hogy csak a régi családi betegségről van szó. Aludd ki magad, Jeromos, aztán menj haza.

(Klára kimegy, s a színpad elsötétül.)

(Kurdi Mária fordítása)

Bojtor Károly: Nagymarosi utca